provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 23 oktober 2019
Ons kenmerk 43/FPC.2019002327
Behandeld door de heer L.C.M. Evers (0592) 36 55 59 en mevrouw T. Pepping (0592) 36 54 25
Onderwerp: Beantwoording technische vragen over de Begroting 2020

Geachte voorzitter/leden,

Voorafgaand aan de behandeling van de Begroting 2020 zijn de Statenfracties in de gelegenheid gesteld om schriftelijk financieel-technische vragen over de Begroting 2020 te stellen. Door de fracties van D66, CDA, OpDrenthe, PvdA, SP, PvdD en GroenLinks is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Voor de beantwoording van de vragen verwijzen wij naar de bijlage bij deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

W.F. Brenkman MSc, secretaris

Bijlage Beantwoording technische vragen Begroting 2020

Beantwoording technische vragen Begroting 2020 c.a.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
D66	01	Begroting 2020, Blz 47: hier worden cijfers vermeld van 2018 met betrekking: Toename Bruto Regionale productie Drenthe en Bruto arbeidsparticipatie in Drenthe. Zijn er ook cijfers bekend over 2017 en 2016 en van andere provincies? Indien ze bekend zijn kunnen wij die dan krijgen. Alleen het cijfer over 2018 zegt weinig zonder een vergelijk.	Bijgaand de cijfers voor de periode 2016-2018 voor alle provincies en Nederland: **Toename bruto regionaal product (%)** Bron: http://www.waarstaatjeprovincie.nl 2016 2017* 2018* Nederland 2,2 2,9 2,7 Groningen 2,2 -0,5 -0,8 Friesland 1,2 2,0 1,5 **Drenthe -0,3 2,3 1,9** Overijssel 2,6 2,9 2,8 Flevoland 2,5 4,2 3,4 Gelderland 1,9 2,9 2,7 Utrecht 1,7 3,2 2,9 Noord-Holland 3,6 3,3 3,2 Zuid-Holland 1,2 2,7 2,8 Zeeland 1,4 2,3 2,0 Noord-Brabant 2,2 3,3 3,0 Limburg 3,5 2,9 2,3 * voorlopige cijfers

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			Definitie: Dit betreft het bruto regionaal product (tegen marktprijzen) per provincie. Het getoonde percentage is de verandering in het BRP ten opzichte van het voorafgaande jaar. **Bruto arbeidsparticipatie (%)** Bron: http://www.waarstaatjeprovincie.nl en CBS Statline 2016 2017 2018 Nederland 70,0 70,1 70,5 Groningen 67,7 67,8 67,6 Friesland 69,3 69,0 69,9 **Drenthe 67,9 68,6 68,3** Overijssel 70,6 70,8 71,5 Flevoland 72,1 71,7 72,4 Gelderland 70,0 70,4 70,5 Utrecht 72,5 72,3 73,2 Noord-Holland 71,5 70,9 71,3 Zuid-Holland 69,0 69,4 70,0 Zeeland 69,1 67,9 69,4 Noord-Brabant 70,8 71,0 71,2 Limburg 66,9 66,7 67,4 Definitie: Werkgelegenheid wordt hier uitgedrukt in het percentage bruto-arbeidsparticipatie: het aandeel van de (werkzame en werkloze) beroepsbevolking in de totale bevolking van 15-75 jaar.

<table>
<tr><th>Staten-fractie</th><th>Nummer</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>D66</td><td>02</td><td>Blz 57: Streven is dat we naar nul verkeersslachtoffers gaan, wat is momenteel de stand van zaken en de trend met betrekking de verkeersslachtoffers in Drenthe.</td><td>Ongevallen van 01 januari 2014 t/m 12 oktober 2019
<table>
<tr><th rowspan="2">Jaar</th><th colspan="2">Ongevallen</th><th colspan="3">Slachtoffers</th></tr>
<tr><th>totaal</th><th>totaal</th><th>gewond</th><th>zkh</th><th>dood</th></tr>
<tr><td>2014</td><td>2672</td><td>434</td><td>119</td><td>290</td><td>25</td></tr>
<tr><td>2015</td><td>2638</td><td>466</td><td>125</td><td>313</td><td>28</td></tr>
<tr><td>2016</td><td>2664</td><td>518</td><td>144</td><td>349</td><td>25</td></tr>
<tr><td>2017</td><td>2737</td><td>542</td><td>176</td><td>347</td><td>19</td></tr>
<tr><td>2018</td><td>2549</td><td>547</td><td>175</td><td>349</td><td>23</td></tr>
<tr><td>2019</td><td>1937</td><td>461</td><td>130</td><td>313</td><td>18</td></tr>
</table>
zkh= vervoerd naar ziekenhuis (ernstig gewond)</td></tr>
<tr><td>D66</td><td>03</td><td>Blz 81: Daar lezen we het streven dat meer dan 60% van de catering assortiment in het provinciehuis duurzaam is.
Welk percentage is er gehaald in de afgelopen jaren?</td><td>In derde kwartaal 2019 – 52,1%
In tweede kwartaal 2019 - 52,5%
In eerste kwartaal 2019 - 53,2%
In vierde kwartaal 2018 - 49,1%
In derde kwartaal 2018 - 48,9%</td></tr>
<tr><td>CDA</td><td>04</td><td>Bijstelling primitieve begroting 2020 (4e begrotingswijziging 2019)
Onderdeel 3.6: Oeverbeschoeiingskosten moeten worden geactiveerd. Dit wordt hersteld.
Vraag: Hoe zit het dan met de ‘afschrijving’ of toerekening aan de jaren? Dus hoe en wanneer wordt dit weer ‘vrij geboekt’? En is hier rekening mee gehouden? Het zal toch niet in lengte van dagen blijven (be)staan?</td><td>Zoals in de toelichtende tekst bij de 4e begrotingswijziging aangegeven is de bijdrage van de waterschappen in mindering gebracht op de te activeren investering. Dit investeringsproject wordt dit jaar afgerond en conform onze systematiek vanaf 2020 in 50 jaar afgeschreven. Deze correctie resulteert in lagere afschrijvingslasten verspreid over een termijn van 50 jaar.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Staten-fractie</th><th>Nummer</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>CDA</td><td>05</td><td>Nota van aanbieding
Blz. 5, bijna onderaan: ‘samen met onze PAS-partners’
Vraag: Wie zijn ‘onze PAS-partners’?</td><td>De PAS-partners zijn de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Infrastructuur en Waterstaat, en Defensie, de Groenmanifestpartners en de twaalf provincies.</td></tr>
<tr><td>CDA</td><td>06</td><td>Nota van aanbieding
Blz. 6, tabel: Vraag: Ik kan in de bovengenoemde bijstelling geen (volledige) specificatie vinden van de doelstelling Extra Gedeputeerde van in 2019 € 242.700. En zeker niet met de verwijzing naar 1.3.02 en 8.2.01. Ik kom, met de samenstelling vanuit verschillende items tot € 230.200. Graag een specificatie met vindplaatsen daarvan.</td><td>De vermelding van de doelstellingsnummers in tabel 6 is op dit onderdeel niet geheel volledig. Hierbij de volledige specificatie voor 2019 en 2020.
<table>
<tr><th></th><th>Kosten extra Gedeputeerde</th><th>2019</th><th>2020</th></tr>
<tr><td>1.3.02 (inkoop)</td><td>Algemene kosten</td><td>12.500</td><td>25.000</td></tr>
<tr><td>1.3.02 (voorziening)</td><td>Appa pensioen</td><td>25.000</td><td>50.000</td></tr>
<tr><td>8.2.11 (inkoop)</td><td>Chauffeursdiensten</td><td>25.000</td><td>50.000</td></tr>
<tr><td>8.2.11 (lonen)</td><td>Ambtelijke ondersteuning</td><td>100.000</td><td>200.000</td></tr>
<tr><td>8.2.04 (lonen)</td><td>Loon Gedeputeerde</td><td>80.200</td><td>137.500</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>242.700</td><td>462.500</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>CDA</td><td>07</td><td>Nota van aanbieding
Blz. 6, tabel: Vraag: Ik vind een deel van de wijzigingen op het jaar 2019 niet terug via de doelstellingsnummering in eerder genoemde ‘bijstelling primitieve begroting 2020, 4e begrotingswijziging 2019’, zoals doelstelling 8.2.11. En waar vind ik de specificatie van wijzigingen alleen in latere jaren? Soms staan ze wel in de genoemde begr.wijziging (zoals 1.2.01, maar soms ook niet, zoals 7.2.12. Wat is daarvoor de verklaring, of de onderliggende logica?</td><td>Tabel bl. 6 bevat de begrotingsmutaties die ten laste van de vrije bestedingsruimte zijn gekomen, voorafgaande aan het opstellen van de begroting 2020. Niet alle mutaties bij 8.2.11 komen ten laste van de vrije bestedingsruimte (bv. generatiepact). De mutaties m.b.t. de extra gedeputeerde (incl. ambtelijke ondersteuning en chauffeursdiensten) staan in de tabel verzameld op regel 4. Daarin is abusievelijk doelstelling 8.2.01 vermeld. De activering lonen staat wel onder 8.2.11, maar aan de batenzijde.</td></tr>
</table>

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			De toelichting op de mutaties in de 4e begrotingswijzing staat in de 4e begrotingswijziging zelf. In de aanbiedingsbrief is een aantal posten uit tabel 6 van de 4e begrotingswijziging nog eens specifiek onder de aandacht gebracht, alsmede andere ontwikkelingen.
CDA	08	Nota van aanbieding Blz. 10, tabel onderaan: We krijgen pas in december de 2e bestuursrapportage 2019 en de 5e wijziging begroting 2019 (zie Beleidsbrief). Vraag: Maar hoe kan het dan dat er hier al een bedrag aan wordt gehangen?	Onder het kopje "Doorkijk financieel perspectief na de Begroting 2020" in de Nota van aanbieding wordt op pagina 9, 10 en 11 aanvullende informatie verstrekt die op een dusdanig moment in het productieproces beschikbaar kwam, dat deze niet meer in de cijfers van de Begroting 2020 kon worden verwerkt. Om u een zo actueel beeld te geven is deze informatie wel verstrekt. Verwerking in de cijfers vindt plaats in respectievelijk de 2e en de 3e Bestuursrapportage 2019.
CDA	09	Beleidsbrief Onder Advies punt 7: Vraag: Kunt u een nadere toelichting geven wat hiermee wordt bedoeld?	Door het controleprotocol vast te stellen bepalen Provinciale Staten de reikwijdte van de te plegen accountantscontrole. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar het controleprotocol. Het overzicht van wet- en regelgeving is een verplicht overzicht, dat een wettelijk toetsingskader bevat.
CDA	10	Beleidsbrief Onder 4.1 tabel: Vraag: Kunt u specifieker zijn t.a.v. de verdeling machines, apparaten en installaties 'lang', 'middel' en 'kort'? Dat dit slaat op de afschrijvingstermijn begrijp ik, maar hoe maakt u het onderscheid daarin? Zijn er criteria?	Het onderscheid wordt gemaakt op basis van de (economische) levensduur van de machines, apparaten en installaties.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
CDA	11	Beleidsbrief Onder 4.1 onder de tabel: Voornemen nieuwe verordening Vraag: Ik proef in dit voornemen twijfel. Kunt u concreet aangeven wanneer wij die tegemoet kunnen zien?	De nieuwe financiële verordening is in productie. Voor nadere afstemming wordt deze nog voorgelegd aan de Werkgroep Programmabegroting van uw Staten. Afhankelijk van dat overleg kan dan een nadere planning voor de aanlevering aan PS worden afgesproken.
CDA	12	Beleidsbrief Onder 6.1 voornemen. Vraag: Kunt u concreter zijn wanneer wij het resultaat van dit voornemen tot doorlichting tegemoet kunnen zien?	Doorlichting van reserves is in de zomer van start gegaan. De oogst van de eerste fase, doorlichting van de meest omvangrijke reserves, wordt in de derde bestuursrapportage opgenomen en ter besluitvorming aan u voorgelegd. De verwachting is dat dit traject in 2020 wordt afgerond.
CDA	13	Beleidsbrief Toelichting. Vraag: Kunt u een grove inschatting geven wat de financiële invloed zou zijn van de methodiek van toerekeningsbeginsel op deze begroting?	De wijziging van de verantwoordingssystematiek m.b.t. verstrekte en ontvangen subsidies van voorzichtigheidsbeginsel (vooraf) naar toerekeningsbeginsel (achteraf) gaat in grote lijnen betekenen: een herstelactie m.b.t. lopende subsidieverplichtingen en -rechten. Alle tot en met 2019 verantwoorde subsidieverplichtingen en -rechten zullen voor het nog niet gerealiseerd deel moeten worden gecorrigeerd. Dit betekent een incidenteel 'voordeel' in 2020 waarvan de omvang op dit moment niet bekend is. Voor de in 2020 beschikte subsidies/ontvangen subsidietoezeggingen betekent dit dat ze slechts voor een deel als last/bate genomen kunnen worden. Het niet gerealiseerde deel van alle subsidieverlichtingen zal naar 2021 (e.v.) moeten worden overgeheveld om de dekking van deze subsidies te kunnen blijven garanderen.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
CDA	14	Begroting Algemeen: In diverse tabellen worden op jaarbasis bedragen als standen aangegeven. Soms is dat echter een stand per 1/1, maar soms ook per 31/12. Ik moet bij meerdere tabellen zoeken naar de gebruikte datum. Vraag: Kunt u in het vervolg hierover iets opnemen bij elke tabel? Dat zou de leesbaarheid en vergelijkbaarheid ten goede komen. Als voorbeeld hiervan wil ik noemen de tabel onderaan blz. 6. Maar er zijn er meer.	In de tabellen staan de peildata die voor de verstrekte gegevens worden gehanteerd. Het is wel de bedoeling in het komende traject van de Jaarrekening 2019 en de Begroting 2021 kritisch naar de gegevens te kijken en waar dat mogelijk is tot meer harmonisatie te komen.
CDA	15	Begroting Algemeen: Is het mogelijk innovatieve methodieken voor participeren uit te werken, vergelijkbaar aan de vormen van revolverend financieren zoals we bijvoorbeeld bij breedbandprojecten tegenkomen, bijv. voor de aanleg van zonnepanelen en/of andere vormen van lokale investeringsintensieve duurzaamheidsprojecten?	Dit is een inhoudelijke/beleidsmatige vraag. Overigens worden al vormen van revolverend financieren ingezet via energie-bespaarleningen (NEF) en de activiteiten van de Drentse Energie Organisatie (DEO).
CDA	16	Begroting Blz. 9 Besturen en samenwerken Vraag: Er is een groot verschil in subsidie/cofinanciering t.o.v. 2019. Krijgen we die niet meer voor 2020? En wat betekent dit voor de provincie bestuurlijk? Gaat dit ten koste van het uitvoeren van beleid of gaan we meer externe bureaus inschakelen op het moment wanneer dat moet of moeten we toch meer voorsorteren?	Het verschil dat hier getoond wordt, is het verschil tussen wat er in de begroting 2019 aan uitgaven is gepland en het bedrag wat er gepland is in de begroting van 2020. Het grootste gedeelte daarvan zijn de POP3 subsidies. Deze POP3 subsidies worden voor een groot gedeelte in 2019 gepland. Dit heeft tot gevolg dat er vanuit de Cofinancieringsreserve Europa minder uitgaven geraamd worden in 2020 dan dit het geval was in 2019. Op pagina 163 is dit verschil te zien in de tabel Cofinancieringsreserve Europa.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			Omdat de betreffende subsidies niet in 2020 gepland waren, heeft een en ander geen bestuurlijke consequenties.
CDA	17	Begroting Blz. 68 Levendig en sociaal Vraag: Bij Sociaal Drenthe wordt t.o.v. 2019 minder begroot, het verschil is € 2.331.348. Is dit mede doordat men minder subsidie krijgt van de Eu of zetten we deze vermindering door omdat men nu al weet dat het bedrag van 2019 niet verbruikt en daardoor een vermindering brengt in de begroting van 2020? En wat betekent dit voor de leefbaarheid van Drenthe? Wordt bijv. daardoor ook minder subsidie gegeven aan bijv. BOKD, STAMM, ondersteuning van armoede of laaggeletterden en allerlei coöperaties die de leefbaarheid als doel hebben?	In 2019 hebben we incidenteel 1 miljoen extra ingezet ten laste van de reserve vitaal platteland. Verder zijn voor 2020 nog geen Eu inkomsten (en daarom ook geen uitgaven) begroot voor leader Zuid Oost. Dit wordt in een volgende actualisatie geraamd en wordt gedekt uit de reserve Vitaal Platteland. Op de andere begrotingsposten van de beleidsopgave "Sociaal Drenthe voor iedereen" zijn geen wijzigingen. Het beleid t.a.v. BOKD, STAMM, ondersteuning van armoede of laaggeletterden en allerlei coöperaties die de leefbaarheid als doel hebben wordt voortgezet. Daarnaast hebben we aanvullende beleidsvoornemen voor 2020 (zie nota van aanbieding pagina 11) waarvoor we vanaf 2020 €200.000 structureel extra uittrekken voor de Sociale Agenda. (Zie ook blz. 78 Toelichting verschillen tussen begroting 2019 en 2020).
CDA	18	Begroting Blz. 92 onderaan, resterende bedrag Vraag: Kunt u aangeven hoe hoog het 'resterende bedrag' naar verwachting zal zijn? Is dat de € 90.000 die op blz. 153 bij de reserve Investeringsagenda wordt genoemd?	Het uiteindelijke bedrag dat in 2023 resteert bedraagt inderdaad € 90.000 zoals weergegeven op pagina 153 en 166 van de begroting.

<table>
<tr><th>Staten-fractie</th><th>Nummer</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>CDA</td><td>19</td><td>Begroting
Blz. 96 onderaan, tabel
Vraag: Kunt u aangeven wat de opbrengsten van de verschillende leges over 2018 zijn geweest?</td><td>
<table>
<tr><th>Budgetomschrijving</th><th>Rubrieknummer</th><th>Begroot 2018</th><th>Realisatie 2018</th></tr>
<tr><td>Leges e.a. rechten WABO (RUD)</td><td>1. Omgevingsvergunning</td><td>€ 225.000</td><td>€ 153.993</td></tr>
<tr><td>Uitvoering NB-wet (aandeel VTH)</td><td>2. Natuurbeschermingswet 1998</td><td>€ 185.500</td><td>€ 116.148</td></tr>
<tr><td>Leges e.a. rechten ontgrondingen</td><td>3. Ontgrondingen</td><td>€ 30.000</td><td>€ 87.924</td></tr>
<tr><td>Leges e.a. rechten Waterwet</td><td>4. Waterwet</td><td>€ 10.000</td><td>€ 6.720</td></tr>
<tr><td>Leges e.a. rechten VR/RVV</td><td>5. Verkeer en vervoer RVV</td><td>€ 17.500</td><td>€ 11.855</td></tr>
<tr><td>Leges e.a. rechten POV</td><td>5. Verkeer en vervoer POV</td><td>€ 5.000</td><td>€ 9.424</td></tr>
<tr><td>Leges e.a. rechten Drentse vaarwegen</td><td>5. Verkeer en vervoer Scheepvaart/Binnenvaart</td><td>€ 1.000</td><td>€ 0</td></tr>
<tr><td>Diversen</td><td>6 Diversen</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr>
<tr><td>Leges Wet Luchtvaart (RUD)</td><td>7. Luchtvaart</td><td>€ 0</td><td>€ 640</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>€ 474.000</td><td>€ 386.704</td></tr>
</table>
Bron: Jaarstukken 2018 provincie Drenthe
</td></tr>
<tr><td>CDA</td><td>20</td><td>Begroting
Blz. 97 onderaan, opcenten
Vraag: Kunt u voor de opcenten MRB aangeven hoe de geschatte opbrengst is berekend? En hoe deze berekeningsmethodiek verloopt, en wat de grootheden zijn die hiervoor zijn gebruikt? Ik neem aan dat daar ook het getal ‘92’ in naar voren komt?</td><td>Van de belastingdienst krijgen we 2 keer per jaar een specificatie van het autobestand in Drenthe. Daarin wordt aangegeven hoeveel auto’s er per gewichtscategorie zijn; hoeveel auto’s in het 0, 25 of 50 % tarief vallen; hoeveel auto’s geschorst en vrijgesteld zijn. Op basis van dat inzicht wordt per gewichtscategorie het aantal auto’s vermenigvuldigd met de door het Rijk vastgestelde hoofdsom van de MRB (hoofdsom is bevroren op niveau 1995)
De totaalopbrengst van alle gewichts- categorieën wordt vermenigvuldigd met ons opcententarief van 92.</td></tr>
</table>

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			Een voorbeeld: 34.328 auto's in gewichtscategorie 950-1050; hoofdsom Rijk voor die categorie is € 183,24. 34.328 * 183,24 = € 6.290.263. Aandeel in opbrengst opcenten Drenthe 6.290.263 * 0,92 = € 5.787.041.
CDA	21	Begroting Blz. 101: weerstandscapaciteit, onderaan. Vraag: Waar komt de normomvang van 5 mio vandaan? Vraag: Hoe is de omvang van € 25.702.00 bepaald?	De normomvang van € 5 miljoen is een vuistregel die wij al geruime tijd hanteren. Wij nemen in de bepaling van het weerstandsvermogen de algemene reserve ook mee voor een bedrag van € 5 miljoen. Het bedrag van € 25.702.000,-- is de actuele stand van de Risicoreserve.
CDA	21a	Begroting Blz. 102: weerstandscapaciteit, bovenaan Vraag: Vindt u de eerste zin ook niet misleidend? De algemene reserve kent toch een andere samenstelling? Zie o.a. blz. 6, maar ook de balans op blz. 219 (vanzelfsprekend).	Het gaat hier om dat deel van de algemene reserve dat wordt meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen. Dat is een bedrag van € 5 miljoen. De werkelijke stand van de algemene reserve kan hiervan afwijken, maar duidelijk is dat deze de komende jaren niet onder de € 5 miljoen komt. En dat is voor het weerstandsvermogen van belang.
CDA	22	Begroting Blz. 103: tabel, R134 Vraag: Kunt u mij een uiteenzetting geven van het 'wettelijk instrumentarium'? En waar 'eventueel' voor staat (voorwaarden?)?	De provincie heeft na overdracht van de stortplaats te Wijster de plicht de nazorg op de locatie over te nemen. Teneinde te waarborgen dat er voldoende financiële middelen zijn voor deze nazorg is er een nazorgfonds. De opbouw van dit doelvermogen verloopt volgens een vastgestelde planning. De grondslag van het nazorgfonds is verankerd in de wet Milieubeheer en de verordening Nazorgheffing stortplaatsen Provincie Drenthe.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			Voordat overdracht van de stortplaats plaatsvindt moet door Attero een deklaag worden aangelegd. Krachtens art. 12 Stortbesluit bodembescherming is in de aan de Wabo-vergunning verbonden voorschriften bepaald dat de vergunninghouder gebouwen is genoegzame financiële zekerheid te stellen voor het nakomen van de voorschriften m.b.t. de bovenafdichting zoals opgenomen in de Wabo-vergunning. In dat verband borgstelling overeengekomen.
CDA	23	Begroting Blz. 105: tabel met kengetallen Vraag: Waarom wordt er onder 3 n.v.t. geplaatst? De provincie bezit toch gronden? Vraag: Graag zou ik meer 'beeld en geluid' willen krijgen bij de berekening van de diverse kengetallen, zoals: hoe berekend (herkenbaarheid cijfers), waarom een min en wat betekent dat, etc. Kortom meer informatie om de conclusies te volgen.	De provincie Drenthe heeft geen grondexploitaties, waardoor dit kengetal 0% bedraagt en geen betekenis heeft. Voor de berekening van de verschillende kengetallen verwijzen wij u naar de "Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten" van het MBK: https://wetten.overheid.nl/BWBR0036853/2019-04-01
CDA	24	Begroting Blz. 117: Medewerkers provincie Drenthe. Vraag: De tweede en derde zin lijken in tegenspraak met elkaar te zijn, kunt u een nadere uitleg hiervan geven?	De tweede zin gaat over de inzet van de provincie, te komen tot een versnelde afbouw van de bestaande portefeuille. De derde zin gaat over de daarna overgebleven deelnemers, die nog gebruik maken van de bestaande regelingen.
CDA	25	Begroting Blz. 126: Bestuurlijke termijnagenda Vraag: Wanneer kunnen wij deze agenda tegemoetzien?	Het gaat hier onder meer om het verzoek van de Statengriffie om een termijnagenda. Momenteel worden daar voorbereidingen voor getroffen. Het ligt in de bedoeling dat de termijnagenda in 2020 actief gebruikt kan worden.

<table>
<tr><th>Staten-fractie</th><th>Nummer</th><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td>CDA</td><td>26</td><td>Begroting
Blz. 153: Stand reserve investeringsagenda
Vraag: Wat is de verklaring voor het negatief zijn van deze reserve ultimo 2020 en is dat ‘acceptabel’ conform de financiële verordening?</td><td>De negatieve stand van de reserve investeringsagenda per 31-12-2020 volgens de begroting heeft te maken met de fasering van de projecten en de daaruit voortvloeiende lasten en de voeding vanuit de financieringsreserve van de investeringsagenda. Na financiële afronding van de uitvoering van de investeringsagenda (verwacht eind 2022) resteert nog een positief saldo van 90.000,--. De verwachting op dit moment is dat het negatieve saldo zich niet voordoet.</td></tr>
<tr><td>OpDrenthe</td><td>27</td><td>Nota van aanbieding
Blz 6 Financieel perspectief doelstelling 1.3.02 extra gedeputeerde
Volgens ons moet het bedrag in 2019 hoger zijn nl ca 9/12 van 462500 dus 346875
Volgens ons moet het bedrag in 2023 lager zijn nl ca 3/12 van 462500 dus 115625</td><td>Wij zijn er in de begroting van uitgegaan dat zowel 2019 als 2023 voor een half jaar zou moeten worden geraamd m.u.v. de loonkosten gedeputeerde (7 maanden). Hierbij de volledige specificatie voor 2019 en 2020.
<table>
<tr><th></th><th>Kosten extra Gedeputeerde</th><th>2019</th><th>2020</th></tr>
<tr><td>1.3.02 (inkoop)</td><td>Algemene kosten</td><td>12.500</td><td>25.000</td></tr>
<tr><td>1.3.02 (voorziening)</td><td>Appa pensioen</td><td>25.000</td><td>50.000</td></tr>
<tr><td>8.2.11 (inkoop)</td><td>Chauffeursdiensten</td><td>25.000</td><td>50.000</td></tr>
<tr><td>8.2.11 (lonen)</td><td>Ambtelijke ondersteuning</td><td>100.000</td><td>200.000</td></tr>
<tr><td>8.2.04 (lonen)</td><td>Loon Gedeputeerde</td><td>80.200</td><td>137.500</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>242.700</td><td>462.500</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>OpDrenthe</td><td>28</td><td>Nota van aanbieding
Moet daar het bedrag over 2023 ook negatief worden aangeduid dus € 1.444.126,-- (negatief).</td><td>Klopt. Een en ander blijkt verder ook wel uit de verstrekte tabellen.</td></tr>
</table>

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
OpDrenthe	29	Nota van aanbieding Blz 10 de alinea over zoetwatermaatregelen. Voor de uitkeringen in 2020 en 2021 beide voor € 1.066.000 worden ook lasten opgenomen. Waaruit bestaan die lasten en zijn die al verwoord in plannen?	In het kader van het landelijke Delta programma Zoetwater heeft het rijk in 2015 subsidie toegekend aan regionale zoetwaterprogramma's voor maatregelen ten behoeve van de beschikbaarheid van zoetwater. Voor Drenthe zijn dat het programma Zoetwater Oost Nederland (ZON) en voor de projecten binnen de regio IJsselmeergebied. Voor beide gebieden heeft de provincie bestuursakkoorden gesloten met het rijk, met regionale overheden en binnen ZON ook met LTO en terreinbeheerders. Voor de uitvoering daarvan ontvangen we van het Rijk een decentralisatie-uitkering.
OpDrenthe	30	Nota van aanbieding Blz 14 onder toekomstgerichte landbouw bij Boer Burger Biodivsiteit moet zijn Biodiversiteit.	Klopt.
OpDrenthe	31	Nota van aanbieding Blz 16 Asbest Volgens ons is het hele hoofdstukje over asbestdaken overbodig en kan veranderd worden in een hetzelfde stukje tekst als uit de begroting 2020 blz. xxx.	De nota van aanbieding geeft voor onder meer eigenaren van asbestdaken en partijen waar wij mee samenwerken op overzichtelijke wijze aan welke zaken in 2020 worden uitgevoerd. Omdat asbest een collegeprioriteit is, hoort een beschrijvende tekst over dit thema hier thuis. De tekst sluit aan op de opgenomen resultaten op bladzijde 23 van de begroting.
OpDrenthe	32	Begroting Blz 14 er is verschil in begroting 2019 gevat in begroting 2020 en de echte begroting 2019 17.071.048 vs 17.086.744. Wat verklaart dat verschil?	Het genoemde verschil wordt verklaard door de in de tussentijd doorgevoerde begrotingswijzigingen. Wij verwijzen naar de betreffende wijzigingen.
OpDrenthe	33	Begroting	Het gaat in de betreffende tabellen inderdaad om bedragen x € 1000,--.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
		Uitzettingen van tijdelijke overtollige middelen. Blz. 115-116 Genoemde bedragen zijn allemaal x1000 maar dat staat niet aangegeven in de respectieve koppen van onderdelen	
OpDrenthe	34	Begroting Blz 120 Overige garantstellingen Waarom is het risico voor ouderen op 100% gezet?	Dit is gedaan in verband met het verhoogde risico bij het verstrekken van Energiebespaarleningen aan mensen met een leeftijd van 75 jaar of ouder.
OpDrenthe	35	Begroting Blz 152-153 Waarom is er geen opgave van de voorziening voor de stortplaats Wijster genoemd?	Voorziening stortplaats Wijster wordt beheerd door het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen. De door u bedoelde voorziening is geen onderdeel van onze begroting. In de begroting 2020 vindt u in paragraaf 2.6. Verbonden partijen meer informatie over deze rechtspersoon (zie pagina 146).
OpDrenthe	36	Begroting Blz 190 Afschrijvingstermijnen Waarom wordt voor smartphones een termijn van 2 jaar aangehouden. Fiscaal is 3 jaar redelijk en standaard.	De afschrijvingstermijn van 2 jaar sluit beter aan bij de technische levensduur. De smartphones worden niet standaard vervangen na 2 jaar, ze worden alleen vervangen wanneer ze niet meer werkzaam zijn.
OpDrenthe	37	Begroting Blz.208 Financiële positie en toelichting Waarom is er geen bedrag genoemd in 2021 voor hard- en software facilitaire ondersteuning "Het nieuwe samenwerken"?	Onder deze categorie vallen vervangingsinvesteringen voor onder meer het project 'De Brink', de nieuwe samenwerkingsomgeving van de provincie Drenthe (SharePoint). Door de gedane investeringen in voorgaande jaren is in het jaar 2021 nog geen herinvestering nodig.
PvdA	38	Blz 6: Kerngegevens: Op basis waarvan wordt een stijging van de werkloosheid verwacht?	Het werkloosheidscijfer is gebaseerd op een prognose. Uitgangspunt hiervoor is onder andere de Macro-Economische Verkenningen 2020 van het rijk. Hierin is de verwachting uitgesproken dat de economische groei in Nederland terugvalt tot

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			1,5% in 2020. Enkele jaren geleden was dit nog bijna 3%. De "gure wind uit het buitenland" (aldus het CPB) raakt niet alleen de export, maar drukt ook het producentenvertrouwen en daarmee bedrijfsinvesteringen. Denk hierbij o.a. aan het handelsconflict VS-China, Brexit, industrie terugval in Duitsland e.d. Dit zorgt voor toenemende onzekerheid en terugval van de wereldhandel. Mochten deze negatieve ontwikkelen doorzetten, dan laat zich dat in een open economie als de Nederlandse sterk voelen. De lagere uitvoergroei heeft vooral negatieve consequenties voor de industrie, terwijl de aanhoudende groei van de binnenlandse bestedingen positief is voor de dienstensector. Gezien het relatief grote aandeel van de industrie in Zuidoost-Drenthe, is dat zeker voor dat gebied een belangrijke constatering. Tevens drukt ook de vermindering van de aardgasproductie op de bbpgroei. Daar waar de verminderde aardgasopbrengsten de Nederlandse schatkist raken en daarmee nationaal neerslaan, zijn de consequenties voor onze provincie veel groter. Dit alleen al als gevolg van het verlies van arbeidsplaatsen bij de NAM en toeleveranciers.
PvdA	39	Blz 19/20: Aantrekkelijk vestigingsklimaat: bij Resultaat staat Verkennen Panorama Drenthe. Wat wordt hiermee bedoeld?	Verkennen Panorama Drenthe. Het idee is om gezamenlijk met onze partners te verkennen wat de verschillende ontwikkelingen die richting 2050 op Drenthe afkomen gaan betekenen. Denk daarbij aan de overstap op duurzame energie, de gevolgen van klimaatverandering, de verduurzaming van de landbouw, de demografische ontwikkeling en doorgaande digitalisering. Wat zijn mogelijke toekomstbeelden

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			voor Drenthe en welke beleidskeuzes zijn er te maken om te sturen op een gewenste richting. Panorama Drenthe kan bouwstenen leveren voor de doorontwikkeling van ons omgevingsbeleid. De eerste stap in dit proces is het ontwikkelen van een plan van aanpak en besluitvorming van GS hierover.
PvdA	40	Blz 14/15: Versterking Kwaliteit eigen openbaar bestuur: Kan het subsidie € 10.798.581 nader worden toegelicht? Er wordt verwezen naar de paragraaf reserves maar dat levert niet de gewenste duidelijkheid op.	Het verschil dat hier getoond wordt, is het verschil tussen wat er in de begroting 2019 aan uitgaven is gepland en het bedrag wat er gepland is in de begroting van 2020. Het grootste gedeelte daarvan zijn de POP3 subsidies. Deze POP3 subsidies worden voor een groot gedeelte in 2019 gepland. Dit heeft tot gevolg dat er vanuit de Cofinancieringsreserve Europa minder uitgaven geraamd worden in 2020 dan dit het geval was in 2019. Deze uitgaven voor cofinanciering worden verantwoord bij de beleidsopgave versterking kwaliteit eigen openbaar bestuur, om dat op één plek te houden in de begroting. Op pagina 163 is dit verschil te zien in de tabel Cofinancieringsreserve Europa.
SP	41	Nota van aanbieding. Blz. 11 "wij vinden het aanvaardbaar om de helft van de vrije ruimte met ingang van 2020 structureel in te zetten". Vraag: betekent dat de helft van in enig jaar beschikbare vrije ruimte wat zou betekenen dat dit 3 miljoen zou zijn in 2022 volgens tabel op blz 10. Of blijft het bij de 975.000 per jaar?	De aanvullende beleidsvoornemens die gepresenteerd zijn betreffen ongeveer de helft van de geraamde vrije ruimte in 2020. De beleidsvoornemens zijn verder structureel, dus wat betreft deze voornemens gaat het in totaal om de genoemde ca. € 975.000,-- per jaar. Er wordt dus geredeneerd vanuit de voornemens, niet vanuit de in enig jaar beschikbare ruimte.
SP	42	Nota van aanbieding Blz. 7 "De uitkomst van de studie wordt niet meer voor de begroting 2020 meegenomen, maar op een	Deze studie is op dit moment gaande. De resultaten zullen in de Voorjaarsnota 2020 worden verwerkt.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
		later tijdstip aan PS voorgelegd". Investeringen verkeer en vervoer. Vraag: Wanneer was of is de studie klaar? En wanneer en op welke manier wordt dit aan PS voorgelegd?	
SP	43	Nota van aanbieding Blz. 7 Structureel hogere bijdrage RUD 402.557,- met ingang van 2020 met als dekkingsvoorstel: ten laste van de vrije bestedingsruimte. Achter in de begroting staat in de 4e begrotingswijziging (blz. zijn niet genummerd) staat dat het voorstel is de 4 ton voor 2020 te dekken uit de reserve natuurbeleid. Vraag: Wat is het juiste dekkingsvoorstel voor de 4 ton in 2020?	Met 'structureel hogere bijdrage RUD 402.557,-- bedoelt u 'structureel hogere bijdrage Prolander van € 402.577,--'. Het juiste dekkingsvoorstel is opgenomen in de 4e begrotingswijziging en is als volgt: eenmalige dekking in 2020 uit de reserve Natuurbeleid. Vanaf 2021 te dekken uit de vrije bestedingsruimte. De tekst op pagina 7 van de nota van aanbieding is op dit punt enigszins ongelukkig, maar een en ander is wel op de juiste manier in de cijfers verwerkt.
SP	44	Nota van aanbieding Blz. 8 "Inmiddels is duidelijk dat het autobestand in Drenthe in het eerste halfjaar 2019 fors is gegroeid". Vraag: hoeveel auto's zijn er in het eerste jaar bij gekomen t.o.v. waar u bij het opstellen van de begroting van uit bent gegaan? Wat is de verklaring voor de onverwachte forse groei?	Het aantal "belastbare" auto's bedroeg eind 2018 242.401 en halverwege dit jaar 245.068. Ruim 2.700 meer dus. De belastingdienst verstrekt ons 2 keer per jaar overzichten over de samenstelling en omvang van het wagenpark. Daarbij wordt geen verklaring gegeven van de mutaties die er zijn opgetreden. In zijn algemeenheid zal de economische groei bijdragen aan de stijging van het wagenpark.
SP	45	Nota van aanbieding Blz. 9 Actualisatie kapitaallasten investeringen Vraag: -"de voortgang op alle investeringen is vastgesteld" wat betekent 'de voortgang'? Hoe vaak wordt de voortgang vastgesteld?	– De voortgang wordt momenteel 2 keer vastgesteld bij de begroting en jaarrekening. De intentie is om dit ook te gaan doen bij de bestuursrapportages. – De verlaging is alleen incidenteel voor 2020. Dit betreft een verschuiving van de kapitaallasten naar toekomstige jaren doordat projecten later worden afgerond.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
		-"Dit leidt tot een verlaging van de kapitaallasten 2020" Alleen voor dat jaar? -Wat is het totaalbedrag van het totale voordeel door de actualisatie kapitaallasten investeringen? -wat is "de nieuwe basis"	– Het totaalbedrag voor 2020 is € 1.6 miljoen, waarvan 0,82 miljoen vrije ruimte is en de rest wordt verrekend met de reserve Investeringen Verkeer en Vervoer voor dekking toekomstige kapitaallasten. Doordat de projecten later worden uitgevoerd is wordt de kapitaallasten verschoven naar de komende jaren – "De nieuwe basis" is de actualisatie die gedaan is op de voortgang op de investeringen welke gedaan is voor de begroting.
SP	46	Blz. 16 "tegen die tijd is naast onze omgevingsvisie ook onze Omgevingsverordening in lijn met de Omgevingswet". Vraag: Houdt dit in dat PS in 2020 de omgevingsvisie en omgevingsverordening moet aanpassen aan de nieuwe omgevingswet die per 1-1-2021 in werking treedt? Nieuwe Omgevingsverordening onder de Omgevingswet GS-besluitenlijst 15-10-19 In het kader van de Omgevingswet wordt een nieuwe Omgevingsverordening opgesteld. De nieuwe omgevingsverordening betreft een beleidsneutrale omzetting van de huidige omgevingsverordening en volgt de uitgangspunten van de huidige Omgevingsvisie. Provinciale Staten worden hierover met een brief geïnformeerd. Vraag: betekent dit dat de Staten de aangepaste verordening niet ter goedkeuring wordt voorgelegd?	*Houdt dit in dat PS in 2020 de omgevingsvisie en omgevingsverordening moet aanpassen aan de nieuwe omgevingswet die per 1-1-2021 in werking treedt?* De Omgevingsvisie voldoet reeds aan de eisen die de Omgevingswet daaraan stelt. De Invoeringswet Omgevingswet stelt provincies, gemeenten en het Rijk in de gelegenheid al vóór 2021 een omgevingsvisie op te stellen, zo lang deze voldoet aan de volgende eisen: – de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving moeten worden omschreven; – de hoofdlijnen van voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van grondgebied worden omschreven; – de hoofdzaken van het integrale beleid m.b.t. de fysieke leefomgeving worden uiteengezet;

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			– rekening wordt gehouden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantasting bij de bron wordt bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt. Onderzoek naar deze verplichtingen laat zien dat de Drentse Omgevingsvisie voldoet aan de eisen die de Omgevingswet stelt. De hierboven omschreven vereisten komen expliciet of impliciet terug in de Omgevingsvisie zoals die momenteel geldt. Uiteraard is er altijd een mogelijkheid om een en ander explicieter te laten terugkomen, maar de Omgevingswet dwingt hier niet toe Dit ligt anders voor de omgevingsverordening. Hiervoor geldt dat deze vervalt na 1 januari 2021, wat dus inderdaad betekent dat een nieuwe omgevingsverordening in 2020 moet worden vastgesteld. *Betekent dit dat de Staten de aangepaste verordening niet ter goedkeuring wordt voorgelegd?* Nee, de Provinciale Staten zijn ook onder de Omgevingswet bevoegd de omgevingsverordening vast te stellen ongeacht of de aanpassing beleidsneutraal is of niet. De Omgevingsverordening zal dus in ieder geval ter goedkeuring en vaststelling worden aangeboden. In de tussentijd worden de Staten daarnaast op de hoogte gehouden van de voortgang.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
SP	47	Nota van aanbieding Blz. 16 De structuurvisie ondergrond wordt in 2020 geactualiseerd zodat de visie meer toegesneden is op toekomstige functies (geothermie en opslag stoffen) Vraag: -wanneer is die actualisatie? -Hoe ziet de planning en volgorde voor Provinciale Staten eruit als het gaat om RES, Omgevingsvisie, omgevingsverordening, structuurvisie ondergrond.	De structuurvisie ondergrond en de diverse bodemnota's willen we samenvoegen en actualiseren. Momenteel zijn we bezig met een strategische verkenning. De planning is dat in 2020 een geactualiseerd beleid voorligt. Bij dit proces worden PS betrokken, details over de planning zijn in deze fase nog niet bekend, maar zal naar verwachting eind 2020 tot een resultaat leiden. Voor wat betreft de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening: zie beantwoording vraag 46. Voor wat betreft de RES, dit kent een eigenstandige procedure en leidt halverwege 2020 tot besluitvorming.
SP	48	Nota van aanbieding Blz. 18 Economische koers 2020-2023 Vraag: wanneer spreken de Staten over deze nieuwe economische koers per 2020?	Op 8 januari 2020 willen wij tijdens het reeds geplande werkbezoek 'Ik Ben Drents Ondernemer' over de Economische Koers 2020-2023 in gesprek gaan met de leden van de Statencommissie FCBE. We verwachten dat Provinciale Staten in het tweede kwartaal van 2020 de Economische Koers 2020-2023 kunnen behandelen. Binnenkort ontvangen de statenleden ter informatie een brief over de totstandkoming van de Economische Koers.
SP	49	Nota van aanbieding Blz. 29 "Met een doorlichting van de verschillende reserves verwachten we ook enige vrijval die we in de financieringsreserve zullen storten" Vraag: -op blz. 158 van de begroting staat in "het najaar een voorstel over bestemming van reserves". Gaat dat dan via een nota reserves en voorzieningen die door PS wordt vastgesteld?	Zie ook antwoord op vraag 12. Voorstel n.a.v. de eerste fase van de doorlichting van de reserves zal in de derde Bestuursrapportage 2019 aan u worden voorgelegd. Een geactualiseerde Nota reserves en voorzieningen zal in 2020 aan u worden aangeboden.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
		-als de Staten akkoord gaan met de begroting dan is er bij de vaststelling van een nota reserves en voorzieningen geen ander doel voor de vrijval meer mogelijk. Klopt dat?	Zoals de begroting tussentijds kan worden gewijzigd is ook wijziging van de bestemming van vrijval mogelijk. Dit gebeurt dan ook via een begrotingswijziging.
SP	50	Begroting 2020 Blz. 173 "de reserve regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe wordt gevoed met de niet bestede/begrote middelen in de exploitatie" Vraag: kunt u dat nader uitleggen? Neemt u hiermee een voorschot op de bestemming van het rekeningresultaat 2019 en 2020?	Hiermee wordt bedoeld dat de reserve regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe feitelijk als een egalisatiereserve gezien moet worden. Middelen die in enig jaar wel in de exploitatie geraamd zijn, maar die niet tot een last leiden worden dan aan de reserve toegevoegd en blijven voor de Regiodeal beschikbaar. Deze middelen zouden anders inderdaad "weglopen" in het rekeningresultaat.
SP	51	Blz 190 Mogelijk voor een gering aantal activiteiten met terugwerkende kracht VPB-plicht. Vraag: welke activiteiten? Vanaf wanneer?	Hier is nog geen sprake van een concreet beeld van de betreffende activiteiten. Wij spreken een verwachting uit, dat de activiteiten dusdanig zullen zijn, dat het effect beperkt is.
SP	52	Blz. 190 "vooruitlopend op de nieuwe financiële verordening zijn voor een aantal investeringen ..." Vraag: -wanneer wordt de nieuwe financiële verordening vastgesteld? -welke afschrijvingstermijnen van welke investeringen zijn aangepast tov die in de oude financiële verordening staan? Graag overzichtje oud en nieuw.	Het gaat hier om de formele vaststelling van afschrijvingstermijnen die vorig jaar ook al door PS zijn vastgesteld. Het gaat om dezelfde afschrijvingstermijnen als vorig jaar en deze lopen in de pas met de actueel geldende bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Feitelijk zijn daarmee de afschrijvingstermijnen in de nog "vigerende" financiële verordening al buiten werking gesteld en daarmee niet meer relevant.
SP	53	Nota van aanbieding Blz. 26 "Het vormen van 1 budget voor personeel in dienst van de provincie en inhuur" Vraag: Op welke manier kunnen de staten zien welk percentage aan inhuur er in enig jaar is geweest na deze wijziging?	Technisch moet er onderscheid worden gemaakt tussen inkoop (waaronder inhuur) en loonkosten. Het % inhuur kan dus technisch altijd berekend worden. De verantwoording over de lonen en inhuur vindt jaarlijks plaats bij de jaarrekening en meer specifiek in de uitvoeringsinformatie bij de jaarstukken.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
SP	54	Blz. 36 Bodem en ondergrond 7 miljoen meer uitgaven dan in 2019. (Voorheen was dit programma 5.3) Op blz 23 staan meerdere doelstelling en resultaten voor dit onderdeel. Kennelijk gaan we iets 'groots' doen in 2020. Uit de tekst in de begroting kunnen we dit niet halen. Ook niet wat er aan tekst in de nota van aanbieding staat bij het onderdeel ondergrond op blz. 16. Vraag: -Wat gaan we in 2020 precies doen voor die 7 miljoen meer budget voor 2020? -Als het niet 1 specifiek verwachte uitgave is dan graag uitsplitsing naar onderdeel en bedragen.	In het Convenant Bodem en Ondergrond zijn afspraken gemaakt over de aanpak van de spoedlocaties in de periode 2016-2020. Het begrotingsjaar 2020 is het laatste jaar van het huidige bodemconvenant. De hoofdmoot van de kosten in 2020 betreffen de kosten van de langlopende saneringen en gebiedsgericht grondwaterbeheer. De kosten zijn in de Begroting 2020 nog niet over jaarschijven na 2020 verdeeld. Dat zal in de loop van 2020 gebeuren nadat helderheid is verkregen over de rijksbijdrage na 2020. Hierover lopen op dit moment de gesprekken. De begroting voor dit jaar zullen we in de derde bestuursrapportage actualiseren op basis van de meest actuele kostenramingen.
PvdD	55	Bijstelling primitieve begroting, 4de begrotingswijziging 2019 1. doelstelling 7.2.07: Waar komt het bedrag van 16.003.250 in 2023 vandaan?	Op basis van de prestatieovereenkomst en extrapolatie daarvan worden de aankopen grond, subsidie functiewijziging en VGAB geraamd. Voor 2023 en later was deze raming nog niet volledig opgenomen in de begroting. De dekking komt uit de reserve Natuurbeleid.
PvdD	56	Bijstelling primitieve begroting, 4de begrotingswijziging 2019 2. tabel vrije bestedingsruimte: waarom staan een aantal doelstellingen er dubbel in met andere bedragen?	Het gaat hier om verschillende mutaties die echter "landen" in eenzelfde doelstelling. De regels 7.2.12 en indexering materiele kosten kunnen worden samengevoegd tot 1 regel.
PvdD	57	Statenstuk, p.4 punt 5.1 Wat wordt bedoeld met ´enige autonome ontwikkelingen´?	Met de autonome ontwikkelingen worden ontwikkelingen bedoeld die door de provincie niet/nauwelijks beïnvloedbaar zijn, maar die wel financiële effecten hebben. Het gaat feitelijk om de ontwikkelingen die op pagina 7 t/m 9 van de Nota van aanbieding bij de Begroting 2020 zijn toegelicht.

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
PvdD	58	Uit beleidsbrief, p.5 Waarom liften Normenkader 2019 en Controleprotocol 2019 mee voor vaststelling voor begroting?	Dit heeft een praktische reden. Op deze manier hoeft er geen afzonderlijk statenvoorstel voor gemaakt te worden.
PvdD	59	Uit Begroting: 6. Bij kosten personeel. Er wordt voorgesteld om vast en inhuur van personeel weer in een bedrag op te nemen ipv gesplitst. Kan de motivering hiervoor nader worden toegelicht? Waarom wordt hiervoor gekozen?	Om de in de begroting genoemde taken te kunnen uitvoeren wordt soms ingehuurd ten laste van de inhoudelijke budgetten. Wij vinden dat er nadrukkelijk een afweging zou moeten plaatsvinden tussen inhuur of een (tijdelijke) dienstverband. Technisch is er sprake van verschillende budgetten nl. lonen en inkoop (o.a. inhoudelijke budgetten). Om flexibeler te kunnen afwegen stellen we voor om een deel van de inhoudelijke (inkoop)budgetten te verlagen (namelijk dat deel dat momenteel wordt ingezet voor inhuur) en die te ramen bij het personeelsbudget.
PvdD	60	Uit Begroting: 7. GAE: Is er onderzoek gedaan naar de bereikbaarheid van het Noorden in relatie tot het bestaan van de luchthaven? In hoeverre wordt de bereikbaarheid beïnvloedt door GAE?	In 2016 is een uitgebreide strategische verkenning uitgevoerd naar de toekomst van Groningen Airport Eelde (GAE). De internationale en regionale bereikbaarheidsfunctie van de luchthaven voor Noord-Nederland is als onderdeel daarvan in beeld gebracht. Daartoe is onder meer onderzoek gedaan naar het bestemmingenpotentieel voor recreatieve en zakelijke reizigers op basis van een passagiersmarktanalyse (uitgevoerd door Lufthansa Consulting) en is de maatschappelijke en economische toegevoegde waarde van de luchthaven voor Noord-Nederland in beeld gebracht (uitgevoerd door Berenschot Consulting). Wij verwijzen u hiervoor naar onze brief aan Provinciale Staten van 6 oktober 2016 (kenmerk 40/2.1/2016004179). De bereikbaarheidsfunctie van de

Staten-fractie	Nummer	Vraag	Antwoord
			luchthaven als 'Internationale Toegangspoort voor Noord-Nederland' is ook vastgesteld door Provinciale Staten als onderdeel van de besluitvorming over de toekomst van de luchthaven. Hiervoor verwijzen wij u naar het Statenstuk 2016-769 Besluit J-13.
GroenLinks	61	Nota van aanbieding 2020 Pag 6 - eindstand 1e bestuursrapportage 2019, wat is de reden dat er vanaf 2022 ineens 2.000.000 meer is? Kunt u het benoemen in welk besluit dit is vast gelegd.	Het verschil was reeds aanwezig in de primitieve begroting 2019, o.a. door een lagere algemene uitkering uit het Provinciefonds. E.e.a. vloeit voort uit de meerjarige bijstellingen in de Voorjaarsnota 2018. Zie voor de uitwerking de Nota van aanbieding bij de begroting 2019 (Statenstuk 2018-851).
GroenLinks	62	Nota van aanbieding 2020 Pag 6 - indexering OV, wat wordt precies bedoeld en wat is de reden dat dit meer wordt over de jaren? Wat is een LBI-index, kan dit kort uitgelegd worden?	De Landelijke Bijdrage Index (LBI) wordt landelijk vastgesteld en is de indexering van de vergoeding van opdrachtgevers (bij ons OV-bureau voor bus en Overijssel voor Vechtdallijn). Indexering is een aantal jaren erg laag geweest door beperkte loonstijgingen en erg lage dieselprijs. Voor komende jaren rekent het OV-bureau in de begroting met indexering van 3,5%. LBI wordt vastgesteld in zomer van het volgende jaar. LBI wordt ook gebruikt voor indexering bijdrage van provincies Groningen en Drenthe aan het OV-bureau.
GroenLinks	63	Nota van aanbieding 2020 Pag 6 - wat is de reden dat bijdrage prolander 2 keer benoemd is?	Beide regels hadden moeten worden samengevoegd en opgeteld; dit is door een systeemtechnische oorzaak niet gebeurd. Het totale bedrag klopt wel.
GroenLinks	64	Nota van aanbieding 2020 Pag 10 klopt het dat na de begroting 2020, er nog steeds vrije ruimte is ? Voor 2019 253.347?	Dat klopt.